

BOEKBESPREKINGEN

LAURSEN, G.A., AMMIRATI, J.F. & REDHEAD, S.A. (eds.). *ARTIC AND ALPINE MYCOLOGY II*. Environmental Science Research, Vol. 34, Plenum Press, New York and London, 1987. 364 pp, vele tekstfiguren.

De fungi van arctische en alpine gebieden kunnen zich de laatste jaren niet meer beklagen over gebrek aan belangstelling. Na vele decennia waarin zij slechts door pioniers als Favre en Lange bestudeerd zijn, mogen ze zich nu verheugen in een eigen symposium dat elke vier jaar in hun eigen gebied gehouden wordt: het "International Symposium of Arctic and Alpine Mycology", kortweg "ISAM" genoemd. ISAM-I en ISAM-II werden respectievelijk in 1980 in Alaska en in 1984 in Zwitserland gehouden, ISAM-III vindt augustus 1988 op Spitsbergen plaats.

Het verslag van ISAM-II is zomer 1987, 3 jaar na het symposium, uitgekomen. Het bevat 20 artikelen van verschillende auteurs over zeer uiteenlopende onderwerpen als biogeografie, oecologie, fysiologie en taxonomie en floristiek van zowel Ascomyceten, Basidiomyceten alsook lagere fungi. De taxonomische en floristische artikelen vormen met 270 pagina's (tegen 75 pagina's voor alle andere onderwerpen) de hoofdmoot van het boek. Zij omvatten de hele range van uitgebreid geannoteerde soortenlijsten tot beknopte monografieën van in arctisch-alpine gebieden voorkomende geslachten (o.a.: *Saccobolus* pp., *Mycosphaerella* p.p., *Galerina*, *Inocybe* p.p. en het lichenengeslacht *Botrydina* [voorheen *Omphalina* p.p.]), vaak met sleutels.

Het niet taxonomisch-floristische deel bevat onder andere artikelen over de endofyten van *Loiseleuria*, over de oorsprong en oecologie van alpine planten parasiterende fungi en over de mycocoenologie in arctisch Lapland. Het voert te ver, op alle bijdragen afzonderlijk in te gaan. De artikelen zijn doorgaans van hoge kwaliteit en hetzelfde geldt voor de tekeningen, zwartwit-foto's en layout.

Het feit dat in dit werk vele nieuwe soorten worden beschreven en ook soorten van naam veranderen, maakt dat het boek niet alleen voor mycologen met arctisch-alpine interesse van belang is, maar ook voor diegenen die zich toeleggen op een bepaalde groep fungi. Het boek is aanwezig in de bibliotheek van de N.M.V. Leo Jalink.

LAURSEN, G.A. & AMMIRATI, J.F. (eds.). *ARCTIC AND ALPINE MYCOLOGY*, The first International Symposium on Arcto-Alpine Mycology. University of Washington Press, Seattle and London, 1982. ix + 559 pp, vele tekstfiguren.

Bij het schrijven van bovenstaande boek aankondiging bleek dat het eerste deel nog niet in Coolia besproken was. Van dit boek is helaas geen exemplaar in de bibliotheek van de vereniging aanwezig, maar het Rijksherbarium heeft het wel. In 21 artikelen wordt eenzelfde range van onderwerpen behandeld als in deel 2. De oecologie van arctisch-alpine fungi komt in deel 1 met ruim 170 pagina's beter aan zijn trekken dan in deel 2.

Voor wat betreft de kwaliteit van de artikelen, tekeningen, foto's en lay-out geldt hetzelfde als voor deel 2. Verder kan nog gezegd worden dat beide delen zeer degelijk gebonden zijn. Leo Jalink.

ENGEL, HEINZ (ed.). *DIE PILZFLORA NORDWESTOBERFRANKENS insbesondere der Landkreise Coburg, Kronach und Lichtenfels sowie Teilgebieten der Landkreise Bamberg, Hof, Kulmbach, Hassberge (Unterfranken)*. Band 1-10A, Inhoudsopgave. 1977-1986. Pilzkundlichen Arbeitsgemeinschaft Weidhausen b. Coburg. Prijs DM 26,— per band voor 1-8; DM 30,— per band voor 9-10; DM 5,— voor inhoudsopgave.

Van deze serie, die onlangs door de N.M.V. werd aangeschaft, is jaargang 1 tot en met 5 samengebonden (1977-1981), de rest van de afleveringen is jaarlijks verschenen. Band 11/A zal in december 1987 verschijnen.

Deze serie bevat een groot aantal artikelen die allen betrekking hebben op mycologische vondsten in Nordwestoberfranken (een gebied tegen de Oostduitse grens aan, ter hoogte van Frankfurt). Vele artikelen hebben betrekking op nieuwe vondsten voor Nordwestoberfranken of de Bondsrepubliek, of bevatten excursieverslagen of -lijsten. Elke band bevat daarnaast nog 10 platen met meerdere kleurenfoto's van allerlei soorten fungi, waarvan in de tekst een beschrijving wordt gegeven. Soms gaat deze vergezeld van een tekening. De kleurenfoto's zijn van goede kwaliteit, en met name bij de Ascomyceten vaak van nog niet eerder in kleur afgebeelde soorten. Helaas zijn de beschrijvingen wat kort, en de tekeningen meestal wat slordig. Daar tegenover staat de geringe prijs van de afleveringen. De banden 1 tot en met 10 zijn, zoals vermeld, tezamen met de inhoudsopgave opgenomen in de verenigingsbibliotheek in het CBS te Baarn. Marijke Nauta.

BARAL, HANS OTTO & KRIEGLSTEINER, GERMAN J. *BAUSTEINE ZU EINER ASKOMYZETENFLORA DER BR DEUTSCHLAND: IN SÜDDEUTSCHLAND GEFUNDENE INOPERCULATE DISCOMYZETEN mit taxonomischen, ökologischen und chorologischen Hinweisen*. In Beihefte zur Zeitschrift für Mykologie 6: 1-160. 1985. Prijs: DM 25,— voor het hele supplement, dat tevens bevat:

KRIEGLSTEINER, GERMAN J. *VERBREITUNG UND ÖKOLOGIE AUSGEWÄHLTER NICHTBLÄTTERPILZE in der Bundesrepublik Deutschland (Mitteleuropa)*. pag. 161-226.

In het eerste gedeelte van dit supplement wordt een geannoteerde lijst gegeven van de in Zuid-Duitsland gevonden inoperculate Ascomyceten, gerangschikt volgens familie. Per soort worden de oecologische gegevens en de verspreiding vermeld. In de meeste gevallen worden enige kenmerken van de soorten genoemd, en indien noodzakelijk notities betreffende de taxonomie. Van 56 soorten wordt de verspreiding geïllustreerd aan de hand van een stippenkaartje van Zuid-Duitsland. Uitgebreide beschrijvingen en tekeningen van de soorten zal men tevergeefs zoeken in dit deel. Van bepaalde genera zullen deze in de toekomst worden gepubliceerd, volgens de auteur.

Het is verheugend te zien dat er nu ook aan een van oudsher minder geliefde groep als de inoperculate discomyceten aandacht wordt besteed. Voor de Nederlandse Ascomycetenliefhebbers is dit boek zeker de moeite waard, en een prettige bijkomstigheid is de lage prijs.

In het tweede gedeelte wordt op soortgelijke wijze de verspreiding en oecologie in de Bondsrepubliek van enige Aphyllophorales gegeven; van 54 soorten wordt dit geïllustreerd met een verspreidingskaartje. E.e.a. als resultaat van het karteringsproject zoals dat in West-Duitsland al enige jaren loopt. Ook dit deel is aanwezig in de verenigingsbibliotheek. Marijke Nauta.

- HÄFFNER, JÜRGEN.** *DIE GATTUNG HELVELLA. Morphologie und Taxonomie.* In Beihefte zur Zeitschrift für Mykologie 7: 1-165. Prijs DM 30,-- voor het hele supplement dat tevens bevat: STANGL, J. SEDLMEIR, A. & GEH, G. *BEOBACHTUNGEN ÜBER DAS PILZWACHSTUM IN DEN FLUSSAUEN DER WERTACH SÜDLICH VON AUGSBURG.* pag. 167-218.
- KRIEGLSTEINER, GERMAN J.** *ZUR VERBREITUNG UND ÖKOLOGIE DER GATTUNG RUSSULA in der BR Deutschland (Mitteleuropa).* pag. 221-320.
- VELTE, H. & KRIEGLSTEINER, G.J.** *KOMPUTERLISTE DER BIS SOMMER 1987 PUBLIZIERTEN RASTERKARTEN BUNDESDEUTSCHER (MITTELEUROPÄISCHER) MAKROMYZETEN.* pag. 321-344.

In dit supplement wordt op de eerste 165 pagina's het geslacht *Helvella* behandeld. Gedurende 13 jaren van studie aan *Helvella*'s bleken veel kenmerken nogal variabel te zijn en veel soorten allerlei overgangsvormen te vertonen. Dit leidde tot het hanteren van een wat ruimer soortconcept dan binnen dit genus tot nu toe gebruikelijk was (aldus de auteur in zijn voorwoord). De kenmerken werden zoveel mogelijk aan vers materiaal bestudeerd, waaronder ook materiaal uit Noord-Amerika. Dit geheel leidde tot een werk waarin een sleutel tot 48 taxa, een hoofdstukje over de bouw van het vruchtlichaam en uitgebreide beschrijvingen, tekeningen en opmerkingen omtrent variabiliteit en taxonomie zijn opgenomen. Tijdens de afgelopen werkweek van de NMV in de Eifel werd het boekwerk officieel gepresenteerd.

Het geheel maakt een degelijke indruk, en van een groot deel van de soorten is veel materiaal bestudeerd. De opgenomen sleutel is kunstmatig en loopt tot de soorten en variëteiten. Men dient zelf *Helvella crassitunicata* tussen te voegen bij sleutelstap 7d (zie errata op pag. 165). Jammer is, dat de sleutel nogal onhandig verspringt. Na wat plak- en knipwerk is het een stuk beter te volgen. Verder zitten er in de sleutel nog wat foutjes, zo kan men bijv. nooit uitsleutelen op *Helvella lacunosa* var. *sulcata*. Dit is echter snel te verhelpen door de nummers wat te veranderen. Kwalijker vind ik echter het gebruik van geografische verspreiding als kenmerk. Op twee plaatsen in de sleutel wordt de vraag gesteld of men arctische, noordelijke of alpine tot subalpine soorten dan wel soorten uit andere gebieden in handen heeft. Of de sleutel goed werkt zal de praktijk moeten uitwijzen.

De beschrijvingen zijn, zoals vermeld, meestal uitgebreid, en voorzien van oecologische gegevens. Het geheel is rijkelijk geïllustreerd met tekeningen en in sommige gevallen ook met (zwart-wit)foto's. Twee opmerkingen over de op zich redelijke tekeningen moet ik nog kwijt: de lay-out is niet bepaald verantwoord, waardoor het geheel een rommelige indruk maakt (maar een kniesoort die daarop let!), en op de overzichtstekeningen van de weefselstructuren worden de hyfen vaak weergegeven d.m.v. strepen. Het onderzochte materiaal wordt vermeld in volgorde van jaartal. Gebruikelijk is echter, het materiaal naar vindplaats te rangschikken, aangezien men meestal meer geïnteresseerd is in de vindplaats dan het jaartal waarin het gevonden is. De plaats van de lijst met onderzocht materiaal is niet overal even consequent. Volgens de auteur is getracht deze lijst zoveel mogelijk tegenover de tekeningen van de desbetreffende soort te plaatsen. Dit maakt echter wel dat men soms nogal moet zoeken naar deze lijst.

Dit zijn echter opmerkingen die aan de waarde van dit boek weinig af doen. Het boek is zeker een aanrader voor een ieder die zich met (macro-)ascomyceten bezighoudt, en de prijs hoeft niemand te weerhouden.

Dit supplement bevat naast twee niet verder te bespreken artikelen ook nog een artikel over de verspreiding en oecologie van het geslacht *Russula*. Hierin wordt als vervolg op reeds eerder verschenen verspreidingskaarten van een aantal (77 om precies te zijn) *Russula*'s stippenkaarten gepresenteerd. Tevens worden per soort bijzonderheden vermeld omtrent verspreiding, oecologie en eventuele verwarring met andere soorten gegeven. Het boek is aanwezig in de verenigingsbibliotheek. Marijke Nauta.

FESTSCHRIFT ZUM 50. GEBURTSTAG VON GERMAN J. KRIEGLSTEINER. Beiträge zur Kenntnis der Pilze Mitteleuropas III: 1-512. 1987. Einhorn-Verlag Schwäbisch Gmünd. Prijs DM 64,—.

Ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van German Krieglsteiner werd het derde deel van bovengenoemde serie uitgebracht. Krieglsteiner geniet binnen en buiten de Bondsrepubliek grote bekendheid en populariteit als mycoloog en organisator van vele karteringsprogramma's, als oecoloog en natuurbeschermer. Vele artikelen over uiteenlopende onderwerpen verschenen van zijn hand. Hij werd enige malen onderscheiden en is sinds 1985 voorzitter van de Westduitse mycologische vereniging ("Deutsche Gesellschaft für Mykologie"). Manfred Enderle voerde de redactie van deze aflevering, en werd later wegens tijdgebrek daarbij geassisteerd door Krieglsteiner zelf. Het resultaat is een lijvig boekwerk van 512 pagina's dat 57 artikelen bevat, bijeengebracht door 66 auteurs uit 18 Europese landen. Helaas konden enkele bijdragen niet meer worden opgenomen door te late inlevering.

De bijdragen handelen over uiteenlopende onderwerpen, van floristiek, verspreiding, morfologie, oecologie, taxonomie tot chemie van 'macro'-fungi. Zowel de Asco- als Basidio- en ook Myxomyceten komen aan bod. Het geheel is rijk geïllustreerd, zelfs met enige kleurenfoto's. Het voert te ver om hier op de inhoud van het boek in te gaan, maar ik kan wel zeggen dat het zeker de moeite van het aanschaffen waard is. Marijke Nauta.

MEDEDELINGEN

MEDEDELING VAN HET BESTUUR

Het bestuur wil er bij de leden opnieuw op aandringen dat zij hun adreswijzigingen melden bij de secretaris. Deze zorgt er vervolgens voor dat de wijzigingen worden doorgegeven aan de redactie van *Coolia* en aan de penningmeester.

In verband met het vervaardigen van een nieuwe ledenlijst, verzoek ik de leden wier adres, postcode, titulatuur, etc. niet (meer) correct zijn, dit zo spoedig mogelijk bij mij te melden.

Tot slot wil het bestuur wijzen op Art. 2 van het Huishoudelijk Reglement, waarin staat dat de contributies **vóór 1 mei** van het lopende jaar betaald moeten worden.

Thomas W. Kuyper, secretaris

EEN NIEUW LOGO VOOR DE NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING ?

Het bestuur nodigt de leden uit, ontwerpen voor een nieuw logo voor de N.M.V. in te zenden. Het oude logo, ontworpen ter gelegenheid van het 75-jarige jubileum van de vereniging, stelde een gebundelde groep paddestoelen met "wortels" voor en werd mede daarom door verschillende leden als minder fraai en mycologisch minder verantwoord beschouwd. Het huidige briefpapier van de vereniging heeft geen logo.

Het bestuur wil graag tot een nieuw logo komen. Ontwerpen dienen naar de secretaris gezonden te worden.

Het ligt in de bedoeling, tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst in 1989 een kleine tentoonstelling van ontwerpen te organiseren.